

چگونگی استفاده از کودهای فسفر

وبسایت دپارتمان غذا و کشاورزی کالیفرنیا
www.cdfa.ca.gov

زمان کاربرد

در سال های آور تنها ۵ درصد از فسفر در هنگام بیدار شدن درختان در بهار مورد استفاده درخت قرار می گیرد، در حالی که ۹۵ درصد آن در طول پر کردن مغز مصرف می شود. در سال های ناآور، فسفر مصرف شده توسط گیاه در بهار، حدود ۳۶ درصد از کل مقدار جذب شده است. مقدار فسفر مورد استفاده در درختان پسته در فاصله‌ی زمانی بین برداشت و خزان کردن، بسیار ناچیز است. زمان مغز پرکردن به اندازه کافی در دسترس گیاه قرار گیرد.

از آنجایی که این عنصر در خاک تحرک ندارد و به سختی آبشویی می شود، زمان استفاده از آن به اندازه‌ی زمان کاربرد نیتروژن اهمیت ندارد. ععملاً عنصر فسفر پس از ریزش برگ ها در آبان ماه به خاک اضافه می گردد. با توجه به اینکه فسفر در خاک های اسیدی و قلیایی به شدت توسط موادمعدنی موجود در خاک تثبیت می شود، ممکن است کودهای فسفر در زمان نزدیک به نیازمندی درخت موثرتر باشد.

نحوه و محل کاربرد

به نظر می رسد کاربرد این عنصر بصورت سطحی و روی زمین به اندازه‌ی استفاده‌ی نواری یا حلقوی دور درختان در محل قرار گیری خط عبور لوله آبیاری قطره‌ای اثربخش نباشد.

از آنجایی که این عنصر توسط موادمعدنی خاک بی حرکت می شود و توسط آبیاری یا بارندگی به سمت ناحیه‌ی ریشه آبشویی نمی شود، شاید بهتر باشد برای اینکه در دسترس درختان قرار گیرد آن را بصورت چالکود استفاده کنیم. کودهای فسفره را می توان در چالکودهایی به عمق ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر و در دو طرف درختان ریخت.

این کود می تواند بصورت کودآبیاری در روش آبیاری قطره‌ای بکار رود، اما باید مراقب بود تا از تشکیل فسفات کلسیم و متعاقباً انسداد قطره چکان ها جلوگیری شود.

مقدار مورد استفاده

در دراز مدت لازم است مقدار فسفری که طی برداشت از درختان تخلیه می شود با مقدار مناسب این کود جایگزین گردد. تقریباً ۳.۵ کیلوگرم فسفر خالص به ازای هر هزار کیلوگرم پسته‌ی قابل عرضه به بازار از هر باغ خارج می گردد. این مقدار شامل همه‌ی پوست نرم رویی، پوست خشک چوبی، مغزها، دانه‌های پوک و سایر مواد غیر قابل مصرفی است که به همراه هر هزار کیلوگرم محصول قابل عرضه به بازار، از درختان جدا می شوند.

درختان ۲۱ ساله‌ی خزان کرده تقریباً شامل ۲۷۰ گرم فسفر خالص در اندام هایشان هستند. با فرض اینکه تعداد درختان یک باغ یک هکتاری اصله ۲۹۶ باشد، کمتر از ۴ کیلوگرم فسفر خالص در هر هکتار برای تولید اندام های دائمی در هر سال نیاز است. اما مقدار فسفر موجود در درختان بعد از سال ناآور بیشتر از سال آور است و دلیل این کاهش پس از سال آور، مصرف شدن عنصر فسفر توسط میوه‌ها در سال پرمحصول است.

کود فسفر برای درختان جوان
 آزمون خاک قبل از کاشت نهال‌های پسته و گرفتن آزمون برگ به صورت منظم نشان می دهند که آیا اضافه کردن فسفر به خاک نیاز است یا خیر. برای درختان بادام توصیه شده که مخلوطی از کودهای سه گانه‌ی نیتروژن (آزت)، پتاسیم و فسفر به نسبت ۱۲ یا ۱۵ درصد در اولین و دومین سال رشد نهال‌ها به منظور تقویت رشد ریشه استفاده شود. اما باید توجه داشت که مقدار این کود بر اساس نیاز گیاه به عنصر نیتروژن قابل توصیه است.

نتایج تحقیقات روی درختان گرد و نشان داده است که افزودن عنصر فسفر در چالکودی به عمق ۱۵ سانتی متر نسبت به کاربرد آن در سطح خاک موثرتر است. همچنین بر حسب اندازه درختان می توان این چالکود را به فاصله‌ی ۶۰ تا ۷۰ سانتی متر یا بیشتر از تنہ درختان حفر نمود. در حقیقت بهتر است این چالکود، در ناحیه‌ای که پیاز رطوبتی تشکیل می شود قرار داشته باشد.

